

אין עוד מלבדו

עוד יהוד ומיוחד

בית שלמה

פרפראות בדרך מוסר על פרשת השבוע

יוצא לאור ע"י עמותת "משנה שלמה" כל הזכויות שמורות

פר' מטות מסעי התשע"ז

גליון 80 נא לשמור על קדושת הגליון

נא לא לעיין בו בשעת התפילה וקריאת התורה

בס"ד

לעילוי נשמות

מו"ר אבי ר' דוד שלום ב"ר שלמה רב
הרה"ק רבי משולם זושא ב"ר אהרן יוסף
רבי אהרן ברכיה ב"ר משה הגה"ק רבי אריה לייב ב"ר אשר הרה"ק רבי מאיר ב"ר שמואל הגה"ק רבי שלמה ב"ר יוסף הרה"ק רבי משה חיים טויב ב"ר יצחק אייזיק
הרה"ק רבי אלעזר ב"ר אלימלך הרה"ק רבי משה ב"ר צבי הירש רבנו יוסף שלום ב"ר אברהם רבי שלמה יצחקי ב"ר יצחק הרה"ק רבי משה ב"ר גרשון אהרן הכהן בן עמרם אלעזר הכהן בן אהרן הכהן הרה"ק רבי נתן נטע ב"ר יוסף

לקבלת גליון זה למייל שלחו בקשה ל-MISHNA.SHLEMA@gmail.com | לתרומות והקדשות ולהפצה 052-580-2345

"איש פי יהוד נדר לה' או השבע שבועה לאסר אסר על נפשו לא יחל דברו ככל היצא מפיו ועשה" (ל', ג)
ניתן להסביר בס"ד את הקשר בין עניין השבת והמועדים המובאים בסוף פרשת פנחס לבין פרשת נדרים בתחילת פרשת מטות לפי שבד"כ בשבתות וחגים אנשים רגילים לנדור ולנדב כסף בתפילות בבית הכנסת ולכן כדי להשמיע לאדם את חומרת מי שנדר ונדב נסמכו פרשיות אלו אחת אל השניה על מנת שהאדם יזכור לשלם את מה שנדר ונדב עוד יאמר ידוע כי כל מצווה שאדם עושה צריך לעשותה במחשבה דיבור שזוהו הלשם ייחוד שאנו אומרים לפני קיום המצווה ומעשה וזו הדרך המובחרת לקיים את המצוות שיעלו לרצון לפני ה' בשלושת השלבים הנ"ל וניתן לראות רמז בפס' להנ"ל "לאסר על נפשו" היינו רמז למחשבה שכן הנפש והמחשבה הם דברים רוחניים ולא מוחשיים "לא יחל דברו" זהו הדיבור "יעשה" זוהי העשיה האמורה

"ויגשו אלי ויאמרו גדרת צאן נבנה למקננו פה וערים לטפנו" (ל"ב, ט"ז)

רש"י נבנה למקננו פה. חסים היו על ממונם יותר מבניהם ובנותיהם, שהקדימו מקניהם לטפם. אמר להם משה לא כן עשו, העיקר עיקר והטפל טפל, בנו לכם תחלה ערים לטפכם ואחר כך גדרות לצאנכם

הירדן רש"י במקום מסביר "את שלש הערים וגו' . אף על פי שבארץ כנען תשעה שבטים וכאן אינן אלא שנים וחצי, השוה מנין ערי מקלט שלהם משום דבגלעד נפיש רוצחים, דכתיב (הושע ו',ח) גלעד קרית פועלי און עקבה מדם" ולכן אומר להם משה רע"ה בחרתם מקום לא טוב לחינוך הילדים בחרתם לגור בסביבה של רוצחים וזה לא טוב לילדים שכן יכולים הם להתחבר אליהם וללמוד ממעשיהם ובאמת בני גד ובני ראובן קיבלו את דברי משה ולכן נאמר בהמשך (פס' ל"ו) "ערי מבצר ונגדרת צאן" היינו שהם בנו קודם ערים לבניהם ואח"כ גדרות לצאן והם בנו לא סתם ערים אלה ערי מבצר היינו מקום אם חומות בצורות לשמירה על הילדים למען לא ילמדו מאנשי המקום

מקרא זה אומר דרשני שכן עולות מס' תמיהות הראשונה הרי לכאורה דברי בני גד ובני ראובן בעניין בניית גדרות הצאן צודקים שכן הרי הילדים כבר רגילים לגור באהלים לפי שארבעים שנה גרו כך א"כ מה יקרה אם יחיו כך עוד כמה זמן לעומת זאת את הצאן חייבים לכלוא במכלאה כמה שיותר מהר כדי שלא יברחו מה עוד שאת גדרות הצאן בונים במהירות ואילו לבנות בית לוקח זמן רב יותר א"כ מדוע גער בהם משה רע"ה על דבריהם אלו אלא ניתן לתרץ לענ"ד כי משה רבינו מתכוון להוכיח אותם על כי מקום עבודתם חשוב להם יותר מחינוך הילדים ולכן הם מזכירים קודם את עניין הצאן ואח"כ את הילדים שכן ידוע כי בפרשת מסעי התורה מצווה לבנות ערי מקלט שלושה ערים בא"י ושלושה בעבר

הקשר בין פרשת מסעי לימי בין המיצרים

הראשון שהם ע"ז שפיכות דמים וגילוי עריות שכן הפס' "והורשתם את כל ישרי הארץ מפניכם ואבדתם את כל משפחתם ואת כל צלמי מסכתם תאבדו ואת כל במותם תשמדו" (ל"ג, ג"ב) רומז על ע"ז "ואם בכלי ברזל הבהו וימת רצח הוא מות יומת הרצח" (ל"ה, ט"ז) רומז על עניין שפיכות דמים גילוי עריות נרמז בפס' "ותהיינה מחלה תרצה וחגלה ומלכה ונעה בנות צלפחד לבני דדיהן לנשים" לפי שפס' זה מלמד עם מי מותר להתחתן בסדר הנכון ואין בכך משום ג"ע וכל הנ"ל בא להזכיר לנו כי יש עלינו להתחזק בכל הנ"ל על מנת שנזכה שייבנה בית המקדש במהרה בימינו אכי"ר

מידי שנה אנו קוראים את פרשת מסעי בשבוע בו חל יום ההילולא של אהרן הכהן ז"ע, א' מנחם אב וכך כותבת התורה "ועל אהרן הכהן אל הר הקדש על פי ה' וימת שם בשנת הארבעים לצאת בני ישראל מארץ מצרים בהודש החמישי באחד לחודש" וכן תמיד פרשה זו נקראת בכל שנה ושנה בימי בין המצרים וניתן לראות רמז בדבר לכך כי ידוע שבית מקדש שני נחרב בעוון שנאת חנם ועל כן יש עלינו להתחזק במיוחד בימים אלו באהבת חנם שזו היתה מידתו של אהרן הכהן שהיה אוהב שלום ורודף שלום עוד ניתן למצוא בפרשה רמזים לכל הגורמים לחורבן הבית

"ויסעו מאתם וישב על פי החירות אשר על פני בעל צפון ויחנו לפני מגדל" (ל"ג, ז)

ניתן לדרוש פס' זה בדרך רמז בס"ד ויסעו מאתם היינו עם אדם מסיע מאתו את כל הדברים הרעים המפריעים בעבודת ה' וישב ושב בתשובה על העבר והוא יושב ועוסק בתורה ומצוות בחינת פי החירות כמו שנאמר במשנה באבות (פרק ו', ב') ואומר

(שמות לב טז) והלחת מעשה אלהים המה והמכתב מכתב אלהים הוא חרות על הלחת" אל תקרא חרות אלא חרות, שאין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתלמוד תורה" ועם מוסיף ולומד את התורה לשמה בענווה בצנעא ולא לשם פירסום וכבוד בחינת בעל צפון זוכה שסוף הקב"ה מגדלו ומרוממו בחינת ויחנו לפני מגדל כמו שמסיימת המשנה (שם) "וכל מי שעוסק בתלמוד תורה הרי זה מתעלה, שנאמר (במדבר כא יט) "וממתנה נחליאל ומנחליאל במות"

"וְיָאֵת הָעָרִים אֲשֶׁר תִּתְּנוּ לְלוּיִם אֵת שֵׁשׁ עָרֵי הַמִּקְלָט אֲשֶׁר תִּתְּנוּ לְנֹס שָׁמָּה הַרְצֵחַ וְעֲלִיָּהֶם תִּתְּנוּ אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם עִיר" (ל"ה, ו')
 לויים שהם משפיעים תורה לישראל כדכתיב "וירו משפטיך ליעקב ותורתך לישראל"
 ואפשר לבאר בזה את דברי החינוך שמפני גודל מעלתם נבחרה ארצם לקלוט ההורג נפש בשגגה כי באמת מי שהורג נפש מישראל ונפשו של ישראל הרי היא חביבה מאד לפני המקום ודבוקה היא במקור החיים כמו שנאמר ואתם הדבקים בה' אלקכם חיים כלכם היום והרוצח שהפטיק את חייו של זה במה תהא כפרתו ואיך ימצא מקום לנפשו ולזה כתוב בתורה הוא ינוס אל אחת הערים האלה וחי שימצא את מקומו באחת מערי הלויים וגודל מעלתם הוא שהם משפיעים חכמה והחכמה תחי' בעליה הוא נטל חייו של הישראל והפטיק את דבקותו לפיכך ימצא את מקומו ותיקונו בתוך ערי הלויים במקור החיות של כלל ישראל

משנת הצדיק - רבי שלמה יצחקי - רש"י הקדוש כ"ט תמוז (ראשון)

נולד בצרפת בעיר טרואה לאביו רבי יצחק. רבו המובהק היה רבי' יעקב ב"ר יקר ורש"י הקדוש היה קורא לו מורי הזקן כמו בן למד אצל הרבנים רבי יצחק הלוי ורבי יצחק בן יהודה שהיו מתלמידי רבנו גרשום מאור הגולה רש"י נפטר בשנת ד' תתס"ה ישנו סיפור המסביר כיצד זכו הוריו של רש"י לבן מופלא שכזה. יום אחד הלך אביו של רש"י רבי יצחק ברחוב ומצא מרגלית יקרה כיוון שהיה ר' יצחק עני הוא ניסה למכרה בעבור הון עתק, בינתיים הגיעה שמועה למלך שיש יהודי הנקרא ר' יצחק שמחזיק מרגלית שלא ניתן למצוא בכל העולם כולו ובגלל שלמלך היתה חסרה אבן כזו לעז"ז שלו היה המלך מוכן לשלם כל הון שבעולם על מנת שהאבן תהיה ברשותו, ע"כ שלח המלך שליחים לר' יצחק על מנת לקנות ממנו את האבן וכאשר שמע ר' יצחק לאיזו מטרה דרושה האבן הוא אמר להם שאינו מסכים למכרה להם, ניסו השליחים לשדלו בדברים ואף הגדילו את הסכום שיהיו מוכנים לשלם על האבן אך גם לזאת לא נעתר ר' יצחק ועמד בסירובו למכור להם את האבן וכשראו שאין הדבר עולה להם בטוב הם תפסו אותו בחזקה כדי להביאו לפני המלך, אך כדי להגיע לארמון המלוכה היה עליהם לעבור נהר בספינה וכשהיה ר' יצחק על הספינה הוא שאל את שליחי המלך האם הם מעוניינים לראות את האבן והם ענו שכן או אז הראה להם ר' יצחק את האבן כשהיה על סיפון הספינה ובלי ששימו לב הוא החליק את האבן מידו כדי שתיפול למים וכך האבן לא תגיע לידי המלך ולא יוכל להשתמש בה לצורך ע"ז ובמקום אבן המרגלית שהפסיד זכה ר' יצחק למרגלית יקרה שמאירה את עיני ישראל הלו הוא רש"י הקדוש זי"ע

דובב שפתי ישנים - ליקוטים מספרים שפחות מוכרים

נפש טובה - הרה"ק ר' פינחס נפתלי בן יצחק ירושלמי זצוק"ל זי"ע

"וַיַּעַל אֶהָרֶן הַפֶּהֶן אֶל הַר הָהָר עַל פִּי ה' וַיִּמַּת שָׁם בְּשֵׁנַת הָאַרְבָּעִים לְצֵאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בַּחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי בַּאֲחָד לַחֹדֶשׁ" (ל"ג, ל"ח)

המצרים אבל פ' פינחס לפעמים קורין אותה עוד קודם בין המצרים ולפי שמיתת אהרן ה' באמת באחד לחודש אב ע"כ הוא דבר בעתו לקרות מיתתו באותו זמן כדי שתכפר הזכרת מיתתו עלינו כמו שמכפר הזכרת הקרבנות ולזה האריכה התורה"ק בפרשה זו כי יגן עלינו זכותו שהי' רודף שלום ואוהב שלום ועי"ז נזכור מה שגרמה לנו שנאת חנם להחריב בית ה' ע"כ ניטיב מעשינו ללכת בדרכיו ויקיים בנו כי בשמחה תצאו ובשלום תובלון בב"א

מה שהאריכה התורה"ק בפרשה זאת לספר יום מיתת אהרן ובאיזה שנה ובאיזה חודש ובכמה לחודש ולא כתבה כל זאת שם במקומו בפ' חקת נ"ל עפ"י מאי שב' בס' מאור ושמש דלכך קורין בין המצרים בפ' פינחס לפי ששם כתובים הקרבנות והקב"ה הבטיח לאברהם שאף אם יחרב המקדש יהי' קיום לישראל ע"י קריאת המועדות עיי"ש והנה אמרו למה נסמכה מיתת מרים לפרה אדומה כו' ולפי המבואר בש"ס מגילה זה ה"י מתקנת הראשונים להיות קורין הסדרות מידי שבוע ושבוע כמו שאנו קורין ופ' מסעי לעולם נקראת בין

סגולה לפרנסה

"וַיִּרְאוּ אֶת אֶרֶץ יַעֲזַר וְאֵת אֶרֶץ גִּלְעָד וְהָנָה הַמְּקוֹם מְקוֹם מְקַנָּה" (ל"ב, א')

כבר הזכרנו כמה פעמים כי פרנסתו של האדם באה לו בזכות אשתו ובזכות השמחה שבה האדם שרוי על שבוטח בקב"ה וניתן לראות בס"ד רמז לדברים בפס' הנ"ל שכן יעזר זו אשתו שעליה נאמר עזר כנגדו וגלעד מלשון שמחה ואם יש לאדם את שני הדברים הנ"ל זוכה והנה המקום מקום מקנה היינו פרנסה